

زراعت خصوصی گیاهان دارویی
«جلد اول»

گشنیز

تالیف

دکتر احمد اکبری نیا

استادیار مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی قزوین

دکتر جهانفر دانشیان

مهندس فرزاد محمد یگی

دانش آموخته کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد اسلامی واحد تاکستان

مهندس سید ایمان میر مظلوم

محقق مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی قزوین

تابستان ۱۳۸۶

عنوان و نام پدیدآور: زراعت خصوصی گیاهان دارویی / تألیف احمد اکبری لیا... [و دیگران].

مشخصات نشر: قزوین: سایه گستر، ۱۳۸۶.

مشخصات ظاهری: ۳ ج.: مصور، جدول.

شابک: (ج. ۱): 978-964-502-227-7

وضعیت فهرست نویسی: فیا.

یادداشت: تألیف احمد اکبری لیا، جهانفر دانشیان، فرزاد محمدیگی، ایمان میر مظلوم.

یادداشت: نمایه.

مندرجات: ج. ۱. کشیز.

موضوع: گیاهان دارویی.

موضوع: گیاهان دارویی -- کشت و اصلاح.

شماره افزوده: اکبری لیا، احمد، ۱۳۴۹-

رده بندی کنگره: QK ۹۹/۲۱۴

رده بندی دیویی: ۵۸۱/۳۴

شماره کتابشناسی ملی: ۱۰۴۱۶۳

نام کتاب: کشیز (زراعت خصوصی گیاهان دارویی)

مؤلفان: دکتر احمد اکبری لیا

دکتر جهانفر دانشیان

مهندس فرزاد محمدیگی

مهندس سید ایمان میر مظلوم

ویراستار: مریم موسوی

صفحه آرا: اکرم شالی

طراح جلد: مهندس محمد پوروزیری

نوبت چاپ: اول ۱۳۸۶

شمارگان: ۱۵۰۰ نسخه

قیمت: ۱۲۰۰ تومان

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: الهادی

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۵۰۲-۲۲۷-۱

انتشارات سایه گستر - قزوین - چهارراه نادری

تلفن: ۰۲۸۱-۲۲۳۵۳۰۵-۲۲۳۸۰۳۳

به سفارش معاونت پژوهشی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تاکستان

بخش: تهران، خیابان انقلاب، روبروی دانشگاه تهران، مرکز نشر سپهر

تلفن: ۰۲۱-۶۶۴-۱۶۲۵

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	مقدمه
۳	تاریخچه و منشاء گشنیز
۵	رده بندی و مشخصات گیاه شناسی
۵	رده بندی
۷	گیاه شناسی
۹	مبداء گشنیز
۲۳	ارقام گشنیز
۲۶	موارد استفاده
۲۸	مصارف اسانس میوه گشنیز
۳۱	مصارف دارویی گشنیز
۳۳	استفاده از میوه گشنیز بعنوان ادویه
۳۴	استفاده از گیاه سبز بعنوان چاشنی و سبزی
۳۵	اکولوژی و زراعت
۴۰	برداشت و انبارداری
۴۳	اثر عوامل محیطی و زراعی بر رشد و نمو گشنیز
۴۳	نور
۴۴	دما
۴۵	رطوبت

۴۶	عوامل خاکی
۴۶	اثر کودهای شیمیایی بر گیاهان دارویی
۴۹	نیترژن
۵۵	فسفر
۵۶	پتاسیم
۵۷	تاریخ کاشت و طول دوره رشد
۵۸	حالت های مرز
۵۹	آفات
۶۰	آفات انباری
۶۰	بیماری ها
۶۱	بلائیت باکتریایی
۶۲	میکروچودبوم
۶۳	آلترناریا
۶۳	سپتوریا
۶۴	پژمردگی فوزاریومی
۶۵	سفیدک پودری
۶۵	تراکم بونه و آرایش کاشت
۷۵	فهرست منابع

مقدمه

امروزه دانشمندان به زیان‌های ناشی از مصرف مواد شیمیایی، داروهای مصنوعی، سموم شیمیایی و مواد افزودنی و نگهدارنده، اسانس‌ها و طعم‌های مصنوعی پی برده‌اند، بروز انواع سرطان‌ها و بیماری‌های مختلف این موضوع را تایید می‌کنند. بنابراین کشورهای پیشرفته که دارای امکانات تحقیقاتی گسترده‌ای در مورد شناسایی این مواد مضر بوده‌اند و در چند سال اخیر تصمیم گرفته‌اند کلیه مواد شیمیایی مصنوعی را که برای سلامت انسان مضر می‌باشد، از چرخه مصرف حذف نمایند، به این لحاظ هر روز شاهد هستیم که کارخانه‌های داروهای شیمیایی در کشورهای پیشرفته به قیمت ارزان به عنوان ماشین‌آلات دست دوم به خصوص به کشورهای فقیر و عقب‌مانده به فروش می‌رسد (باقری، ۱۳۸۴).

طب گیاهی یکی از قدیمی‌ترین روش‌ها برای حفظ سلامت انسان بوده و تقریباً تمامی ملل و فرهنگ‌ها مکتوباتی را در ارتباط با استخراج عصاره از گیاه به عنوان دارو تدوین کرده‌اند. بر اساس نوشته‌های یافت‌شده از سال‌های ۱۷۰۰ قبل از میلاد مسیح گیاهانی نظیر سیر و سرو نزدیک به ۴۰۰۰ سال قبل از آن تاریخ مورد استفاده بوده‌اند (اسلام پناه و همکاران، ۱۳۸۳). گشنیز از هزاران سال پیش به عنوان گیاه دارویی استفاده می‌شده است و مصریان باستان اولین کسانی بوده‌اند که از این گیاه استفاده دارویی کرده‌اند (ماتياس^۱، ۱۹۹۴). مدارک دیگری مبنی بر استفاده دارویی از میوه گشنیز در یونان باستان وجود دارد (مانیک^۲، ۱۹۸۹).

^۱ - Mathias, 1994

^۲ - Manniche 1989